

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 85g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 27 alin. (4), 28 alineatele (3) și (5) și 34 alin. (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

(intentarea procesului de insolvență)

CHIȘINĂU

15 iulie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *Președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 14 aprilie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 15 iulie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 27 alin. (4), 28 alineatele (3) și (5) și 34 alin. (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Petru Bălănel, în interesele S.R.L. „Concordia-Management”, parte în dosarul nr. 2i-59/2019, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Valeriu Pădurari de la Judecătoria Bălți, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin Încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 14 iunie 2019 a fost admisă cererea introductivă a creditorului S.R.L. „Concordia-Management” privind intentarea procesului de insolvență față de debitorul S.R.L. „Verisvin”.

4. Prin Încheierea din 24 octombrie 2019, Judecătoria Bălți, sediul central, a dispus aplicarea măsurilor de asigurare, printre care și obligarea debitorului de a pune la dispoziția administratorului provizoriu, în termen de 10 zile, documentele activității economice și contabile pentru documentare.

5. Pe 30 octombrie 2019, administratorul provizoriu a solicitat membrilor organelor de conducere ale debitorului, precum și contabilului-șef al S.R.L. „Verisvin” de a-i prezenta, printr-un act de predare-primire, în termen de 10 zile, informațiile și documentele pentru a-și îndeplini atribuțiile de administrator provizoriu.

6. Pe 15 iunie 2020, administratorul provizoriu a solicitat repetat membrilor organelor de conducere ale S.R.L. „Verisvin” și contabilului-șef să-i prezinte, în termen de 10 zile, informațiile și documentele pentru îndeplinirea atribuțiilor de administrator provizoriu.

7. Prin referința sa, S.R.L. „Verisvin” a solicitat respingerea cererii introductive de intentare a procesului de insolvență înaintată de creditori.

La referință nu au fost anexate actele indicate în articolul 17 al Legii insolvenței.

8. În ședința de judecată, dl avocatul Petru Bălănel a ridicat, în interesele S.R.L. „Concordia-Management”, excepția de neconstituționalitate a articolelor 27 alin. (4), 28 alineatele (3) și (5) și 34 alin. (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

9. Prin Încheierea din 31 martie 2021, Judecătoria Bălți, sediul central, a admis ridicarea excepției și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

11. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 1

Scopul și domeniul de reglementare

„(1) Scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

(2) Prezenta lege este aplicabilă persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, întreprinzătorilor individuali, inclusiv titularilor de patentă de întreprinzător, societăților de asigurări, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare, companiilor fiduciare, organizațiilor necomerciale, înregistrate în Republica Moldova în modul stabilit, precum și maselor succesoriale lăsate de persoanele fizice, indiferent de faptul dacă desfășurau sau nu activitate de întreprinzător. Prezenta lege nu se aplică băncilor.

(3) Statul, unitățile administrativ-teritoriale și persoanele juridice de drept public nu sunt subiecte ale insolvenței.

Articolul 27

Executarea măsurilor de asigurare

„(1) După desemnare, administratorul provizoriu întocmește și prezintă instanței de insolvență, în termenul stabilit de aceasta, care nu va putea depăși 45 de zile lucrătoare de la desemnarea sa, un raport cu privire la executarea măsurilor de asigurare, prin care să propună fie intentarea procedurii de insolvență, fie intentarea procedurii simplificate a falimentului, ori prin care să constate solvabilitatea debitorului și încetarea procesului. În funcție de circumstanțele cauzei pe motive temeinice, instanța poate prelungi termenul prevăzut cu cel mult 15 zile lucrătoare.

(3) Debitorul are obligația de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul său, precum și documentele activității

economice și documentele de evidență contabilă, care vor fi reținute de administratorul provizoriu spre documentare.

(4) În cazul în care informațiile și documentele prevăzute la alin.(3) nu sunt prezentate de către membrii organelor de conducere ale debitorului, aceștia vor fi trași la răspundere patrimonială subsidiară și/sau penală, sau contravențională, în modul stabilit de lege, iar administratorul provizoriu desemnat va reconstitui, în măsura posibilităților, informațiile și/sau documentele, cheltuielile urmând a fi încasate din contul persoanelor culpabile.

[...]”.

Articolul 28

Referința la cererea introductivă

„(1) Până la emiterea încheierii de admitere a cererii introductive spre examinare, în decursul a 3 zile lucrătoare de la primirea cererii introductive înaintate de creditor, instanța de insolvabilitate va expedia debitorului cererea în copie pentru a-și expune poziția procesuală prin înaintarea referinței.

(2) În cel mult 10 zile de la primirea copiei de pe cererea introductivă, debitorul prezintă instanței de insolvabilitate o referință la cererea introductivă, prin care contestă sau recunoaște existența stării de insolvabilitate. În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare. Dacă obiectează față de starea de insolvabilitate și dacă obiecțiile sunt recunoscute ulterior de instanța de insolvabilitate ca fiind nejustificate, debitorul nu mai are dreptul să solicite procedură de restructurare.

(3) Dacă, în urma examinării referinței, constată că debitorul nu este în stare de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate respinge cererea introductivă, care va fi considerată ca lipsită de orice efect chiar de la înregistrare.

(4) Dacă debitorul nu contestă prin referință, în termenul prevăzut la alin.(2), că este în stare de insolvabilitate și își exprimă intenția de a-și restructura activitatea, instanța de insolvabilitate, în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea referinței, adoptă din oficiu o hotărâre de intentare a procedurii de insolvabilitate, obligându-l să prezinte un plan al procedurii de restructurare.

(5) La referința față de cererea introductivă, debitorul anexează actele indicate la art.17.

[...]”.

Articolul 34

Hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate

(1) Instanța de insolvabilitate hotărăște, în baza aprecierii temeiului de insolvabilitate și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, asupra intentării procedurii de insolvabilitate sau asupra respingerii cererii introductive.

(2) Hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate devine executorie în momentul pronunțării. Dispozitivul hotărârii se înmânează administratorului desemnat imediat.

(3) Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede mărimea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolvabilității și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

[...].

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. Autorul sesizării susține că prevederile contestate nu prevăd posibilitatea de a determina cu certitudine care sunt condițiile pentru intentarea unui proces de insolvență și care condiții i-ar permite instanței să respingă cererea introductivă, deoarece legislația contestată nu conține repere clare de care instanța de judecată ar trebui să se ghideze și care le-ar permite și participanților la proces să prevadă soluția cazului.

13. De asemenea, autorul notează că textul „concluziile din raportul” administratorului provizoriu este mult prea abstract și vag și nu corespunde criteriului previzibilității în privința identificării condițiilor de respingere a cererii introductive sau de intentare a procedurii de insolvență. Prin urmare, există dificultăți de interpretare, care permit arbitrariul, fiind posibilă încălcarea dreptului la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele legitime.

14. Autorul sesizării pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 20, 23, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor dispoziții din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 27 alin. (4), 28 alineatele (3) și (5) și 34 alin. (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de un avocat, reprezentant al creditorului S.R.L. „Concordia-Management”, parte în dosarul nr. 2i-59/2019, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolele 27 alin. (4), 28 alineatele (3) și (5) și 34 alin. (3) din Legea insolvenței. Curtea admite că normele contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei. După cum rezultă din sesizare și din încheierea Judecătoria Bălți, sediul central, excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect examinarea cererii introductive privind intentarea procesului de insolvență.

19. Curtea observă că normele contestate nu au mai făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

20. Curtea reține că autorul sesizării a invocat incidența articolelor 1 alin. (3) [*statul de drept*], 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-*

și cunoaște drepturile și îndatoririle], 46 [*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

21. Cu privire la incidența articolului 1 alin. (3) din Constituție, Curtea a subliniat că această normă comportă un caracter general și reprezintă un imperativ care stă la baza tuturor legilor. Ea nu poate constitui un reper separat și nu poate fi invocată de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (a se vedea HCC nr. 9 din 18 martie 2021, § 31).

22. Curtea reiterează că articolul 23 din Constituție nu are o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocat standardul calității legii, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 11 din 25 martie 2021, § 27; DCC nr. 13 din 2 februarie 2021, § 20). De asemenea, cu referire la pretinsa încălcare a articolului 54 din Constituție, Curtea a subliniat că nici acest articol nu poate fi invocat de sine stătător. Articolul 54 îi impune Curții un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Astfel, pentru a putea fi invocat acest articol, autorul sesizării trebuie să argumenteze incidența unui drept fundamental (a se vedea HCC nr. 11 din 25 martie 2021, § 27).

23. Cu privire la incidența articolelor 20 și 46 din Constituție, autorul sesizării nu a oferit argumente care să demonstreze caracterul neconstituțional al prevederilor contestate. Așadar, Curtea reține că simpla enumerare a normelor constituționale, în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate.

24. Curtea observă că autorul sesizării nu a motivat sesizarea raportându-și argumentele la unul sau mai multe drepturi fundamentale. Critica lui s-a bazat pe dezacordul cu eventualele interpretări contradictorii care ar rezulta din normele contestate. Pretinsa incompatibilitate dintre două sau mai multe norme infraconstituționale conținute în legi diferite sau în același act normativ nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 13 din 2 februarie 2021, § 22; DCC nr. 52 din 8 aprilie 2021, § 19).

25. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) litera g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 27 alin. (4), 28 alineatele (3) și (5) și 34 alin. (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Petru Bălănel, în interesele S.R.L. „Concordia-Management”, parte în dosarul nr. 2i-59/2019, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 15 iulie 2021

DCC nr. 112

Dosarul nr. 85g/2021